

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ЖИТОМИРСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗГІДНО З
ОРИГІНАЛОМ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор коледж

[підпис існує](#) Г. Л. Губарев

«12»квітня 2022 р.

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

засіданні циклової комісії фінансово-
економічних дисциплін

Протокол № 10_від 06.04.2022р.

Голова ц/к_ [підпис існує](#)

Оксана МОСІЄНКО

Освітньо-професійний ступінь

Галузь знань

Спеціальність

Освітньо-професійна програма

фаховий молодший бакалавр

07 Управління та адміністрування

072 Фінанси, банківська справа та страхування

Фінанси і кредит

ПРОГРАМА

КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка
2. Програма кваліфікаційного екзамену
3. Забезпечення кваліфікаційного екзамену
4. Пакет кваліфікаційних тестів
5. Пакет кваліфікаційних завдань
6. Критерії оцінювання знань
7. Перевірочні ключі до тестових завдань
8. Відповіді на ситуаційні задачі

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Кваліфікаційний екзамен проводиться на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок здобувачів освітніх послуг, передбачених загальними та спеціальними компетентностями фахових молодших бакалаврів за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» з використанням загальнодержавних методів оцінювання.

Кваліфікаційний екзамен здійснюється кваліфікаційною комісією після завершення навчання за освітньо-професійним ступенем «фаховий молодший бакалавр» з метою встановлення фактичної відповідності рівня освітньо-професійної підготовки вимогам освітньо-професійної програми. Результати складання кваліфікаційного екзамену є підставою для присвоєння ступеня фаховий молодший бакалавр зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» кваліфікаційною комісією.

Формування, організацію роботи та контроль за діяльністю кваліфікаційних комісій здійснює директор коледжу.

Кваліфікаційний екзамен проводиться у формі усного екзамену. Він проводиться як один комплексний екзамен із декількох дисциплін навчального плану.

Метою комплексного кваліфікаційного екзамену є встановлення рівня опанування студентами відповідних блоків змістових модулів з наступних дисциплін:

- «Фінанси»;
- «Банківські операції»;
- «Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках»;
- «Податкова система»;
- «Бюджетна система».

Пакет кваліфікаційного екзамену складається з екзаменаційних білетів, тестів, розв'язків завдань, методичних рекомендацій для проведення кваліфікаційного екзамену.

Екзаменаційні білети рівнозначні за складністю. Всі завдання пов'язані з практичною діяльністю підприємств та фінансово-кредитних установ. Завдання побудовані з урахуванням вимог загальних і спеціальних компетентностей фахового молодшого бакалавра з фінансів, банківської справи та страхування і посад, які можуть обіймати випускники після закінчення коледжу. Вони вимагають від здобувачів освітніх послуг уміння комплексно застосовувати знання для вирішення екзаменаційних завдань і знаходити причинно-наслідкові зв'язки, прогнозувати результат, креативно підходити до роботи та самостійно приймати рішення.

Для забезпечення належних умов проведення кваліфікаційного екзамену передбачається використання законодавчо-нормативних документів регулювання діяльності підприємств різних форм власності.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Підсумкова атестація здобувачів фахової передвищої освіти проводиться у формі кваліфікаційного іспиту та на основі аналізу успішності та повного виконання навчального плану.

Наказом директора до складання кваліфікаційного іспиту допускаються всі студенти, які успішно здали семестрові екзамени, заліки, захистили курсові роботи та відпрацювали всі види практики.

Кваліфікаційний іспит приймає кваліфікаційна комісія, до складу якої входять: голова комісії, заступник голови, члени комісії, секретар. Головою комісії призначається досвідчений фахівець зі сфери фінансів, банківської справи та страхування. Заступник голови – представник адміністрації коледжу, члени комісії – викладачі фахових дисциплін.

Кваліфікаційний іспит складається з теоретичної частини – тестування та практичного завдання, яке є комплексним, максимально наближеним до практичної діяльності. Воно вимагає від студентів послідовних, взаємопов'язаних дій, аналітичного мислення та творчого підходу до вирішення поставлених задач.

Кваліфікаційний іспит проходить у змішаній онлайн та офлайн формі.

У онлайн форматі студент виконує теоретичну частину – тестування за допомогою хмарних технологій через платформу iCloud. На платформі у вкладці «Тестування» розміщено 30 варіантів тестових завдань, кожен варіант складається з 10 тестових питань, які студент вирішує відповідно до номера обраного екзаменаційного білету.

У офлайн форматі складання кваліфікаційного іспиту відбувається в аудиторії за присутності екзаменаційної комісії.

На підготовку комплексного завдання відводиться до 40 хв.

Відповідь студентам слід ілюструвати наочними посібниками та використовувати законодавчо-нормативну базу діяльності фінансових установ.

Знання студентів оцінюється за чотирьохбальною системою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Кожному студенту виставляється середня оцінка на основі відповідей із дисциплін, включених до екзаменаційного білету та за результатами тестування. Оцінка визначається колегіально. Виставлені оцінки заносяться у протокол засідання екзаменаційної комісії та в індивідуальний навчальний план студента, за підписами всіх членів екзаменаційної комісії. Оцінка оголошується у день складання іспиту після оформлення відповідного протоколу. У протокол заносяться оцінки, отримані на кваліфікаційному іспиті, записуються запитання, задані здобувачу освіти, та особливі думки членів комісії щодо його відповіді. В протоколі вказується здобутий освітній ступінь, який надано випускнику та диплом, що буде видаватися, звичайного зразка чи з відзнакою.

**Критерії
оцінювання знань студентів з кваліфікаційного екзамену
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

Знання студентів оцінюються за чотирьохбальною системою. Кожна правильна відповідь на тестове завдання оцінюється в 1 бал. Кожне питання до ситуаційного завдання оцінюється окремо. Всі оцінки сумуються і виставляється середній бал.

**Критерії
оцінювання тестових завдань**

Оцінювання проводиться за чотирьохбальною шкалою, кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал:

1-4 балів – «незадовільно»;

5-7 балів – «задовільно»;

8-10 балів – «добре»;

11-12 балів – «відмінно».

Загальна сума кількості балів обчислюється за формулою:

$$X_{\text{заг}} = \frac{P_{\text{теор}} + P_{\text{практ}} + P_{\text{дод}}}{3}$$

де $X_{\text{заг}}$ – загальна оцінка студента;

$P_{\text{теор}}$ – оцінка (результат за теоретичну відповідь – тести);

$P_{\text{практ}}$ – середня оцінка (результат), яка виставляється членами екзаменаційної комісії за кожну дисципліну;

$P_{\text{дод}}$ – середня оцінка членів комісії за додаткові питання.

1. Оцінювання теоретичної частини відбувається на основі сітки оцінювання кількості правильних відповідей та критерій оцінювання тестів.
2. Оцінка практичної частини (виробничої ситуації) здійснюється за 4-ох бальною шкалою за кожне завдання.

Загальна кількість балів за практичну частину визначається як середнє арифметичне число за формулою:

$$P_{\text{практ}} = (X_1 + X_2 + X_3 + X_4) : 4$$

де

X_1 – оцінка за ситуаційне завдання з дисципліни «Банківські операції»;

X_2 – оцінка за ситуаційне завдання з дисципліни «Податкова система»;

X_3 – оцінка за розв'язок задачі з дисципліни «Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках»;

X_4 – оцінка за ситуаційне завдання з дисциплін «Фінанси» та «Бюджетна система»;

3. Оцінювання відповіді за додаткові запитання здійснюється також за 4-ох бальною шкалою та розраховується як середнє арифметичне від кількості заданих додаткових питань і їх результату за формулою:

4.

$$P_{\text{дод}} = \frac{X_1 + X_2 + X_n}{n}$$

Де n – кількість заданих питань.

Загальна сума кількості балів обчислюється за формулою:

$$X_{\text{заг}} = \frac{P_{\text{теор}} + P_{\text{практ}} + P_{\text{дод}}}{3}$$

Загальний результат кількості балів не може перевищувати 4 балів.

Оцінка «відмінно»

Виставляється за правильну, повну, логічну, аргументовану відповідь, правильне формулювання економічної термінології. Студент показав глибокі знання матеріалу з усіх дисциплін, уміння інтегрувати знання, аналізувати причину, робити висновки, творчо підходити до вирішення поставленої проблеми. Він впевнено оперує сучасною інформацією, вміє використовувати нормативну документацію, володіє навичками та мовою ділового спілкування. Результати тестового контролю не менше 90 % вірних відповідей.

Оцінка «добре»

Виставляється за правильну відповідь з усіх дисциплін. Студент показав добрі знання, уміння комплексно вирішувати ситуацію, виділяти головне, встановлювати логічні зв'язки, робити висновки. Відповідь послідовна, логічна, але недостатньо повна, можливі і неточності, що легко виправляються за допомогою додаткових питань членів комісії. Результати тестового контролю не менше 75 % вірних відповідей.

Оцінка «задовільно»

Студент орієнтується в основних поняттях програмного матеріалу, але відповідь може бути неповною, недостатньо аргументованою, містить декілька помилок, узагальнення та висновки мають поверхневий характер, може бути відсутня відповідь на одне питання. Результати тестового контролю не менше 50 % вірних відповідей.

Оцінка «незадовільно»

Виставляється за поверхневу відповідь, в якій допущені серйозні помилки з декількох питань, знання мають фрагментарний та неповний характер, грубі помилки у визначенні понять, невміння працювати з нормативною документацією або невірна відповідь на 3-4 питання. Студент не вміє виявляти головне, порівнювати, робити висновки. Результати тестового контролю не більше 40 % вірних відповідей.

Програма
до кваліфікаційного екзамену
з дисципліни “Фінанси”

Тема 1. *Необхідність, суть та ознаки фінансів*

Розвиток людського суспільства, вдосконалення виробничих відносин, виникнення товарно-грошових відносин. Фінанси як продукт товарно-грошових відносин і розвитку держави. Фінанси як економічна категорія, їх об'єктивна необхідність, зміст і призначення в суспільстві.

Фінанси і гроші. Роль фінансів в розподілі і перерозподілі валового внутрішнього продукту і національного доходу. Фінансові методи регулювання економічних і соціальних процесів в державі.

Тема 2. *Фінансова система*

Фінансова система, її структура, особливості побудови в різні періоди розвитку суспільства і державних утворень. Історичний аспект розвитку фінансової системи України як незалежної держави. Загальна характеристика складових фінансової системи України. Правова та економічна основа фінансової системи України та проблеми її вдосконалення.

Тема 3. *Фінансова політика*

Сутність фінансової політики. Види та інструменти фінансової політики. Фінансові правовідносини. Зарубіжний досвід реалізації фінансової політики. Сутність боргової політики держави. Види та інструменти фіскальної політики. Фінансове право.

Тема 4. *Фінансовий механізм*

Фінансовий механізм та його складові. Елементи організаційного забезпечення фінансового механізму. Форми фінансового забезпечення. Методи фінансового регулювання. Важелі фінансового впливу. Форми і методи фінансового контролю.

Тема 5. *Фінанси суб'єктів господарювання*

Зміст і основні принципи організації фінансів підприємств і організацій в різних галузях економіки. Вплив галузевих особливостей на організацію фінансів. Фінансові методи регулювання господарської діяльності підприємств і організацій. Доходи і видатки господарських суб'єктів, їх прогнозування і використання.

Тема 6. *Податки і податкова система*

Економічна природа податків та їх ознаки. Функції податків. Податки та інші форми платежів до бюджету: плата, збори. Елементи податку. Класифікація податків. Податкова система та податкова політика.

Тема 7. *Бюджет і бюджетна система*

Бюджетна система держави, її зміст і призначення, правова основа. Доходи і видатки бюджетів. Бюджетний устрій. Бюджетний процес. Бюджетні методи впливу на економічний і соціальний розвиток держави. Бюджетний механізм. Планування і

прогнозування показників бюджетів. Дефіцит бюджету, його причини та класифікація. Принципи побудови бюджетної системи України та шляхи її вдосконалення

Тема 8. Місцеві бюджети і міжбюджетні відносини

Фінансові проблеми місцевого і регіонального самоврядування. Місцеві бюджети, їх призначення і роль, структура доходів і видатків, шляхи зміцнення фінансової незалежності місцевих органів влади і управління. Позабюджетні кошти і валютні фонди місцевих Рад народних депутатів. Джерела надходжень і основні напрями їх використання.

Тема 9. Фінансовий ринок

Призначення і роль фінансового ринку в економіці держави. Структура і класифікація фінансового ринку. Інструменти фінансового ринку. Основні операції фінансового ринку. Фінансові активи і їх види. Фінансові установи, їх функції і організаційна структура. Правове регулювання фінансового ринку. Стан та перспективи розвитку фінансового ринку.

Тема 10. Страхування, страховий ринок

Економічна сутність страхових відносин. Функції страхування. Форми і методи страхового захисту. Система страхових фондів. Класифікація і види страхових послуг. Принципи обов'язкового і добровільного страхування. Види страхування. Страхові відносини при майновому страхуванні. Страхування майна юридичних і фізичних осіб. Особисте страхування, його суть і значення в забезпеченні соціального захисту громадян. Страхування ризиків. Перестрахування. Загальна характеристика і структура страхового ринку. Державне регулювання ринку страхових послуг.

Тема 11. Державні цільові фонди

Склад фондів, їх економічна природа і призначення. Пенсійний фонд. Фонд соціального страхування. Фонд для здійснення заходів по ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. Фонд сприяння зайнятості населення. Фонд сприяння конверсії. Державний інноваційний фонд. Валютний фонд. Інші централізовані і децентралізовані фонди цільового призначення. Порядок створення і використання фондів. Роль фондів в фінансовому забезпеченні економічних і соціальних програм. Деякі питання удосконалення системи позабюджетних фондів.

Тема 12. Фінансове забезпечення соціальних гарантій населення

Соціальні гарантії та механізм їх реалізації. Система соціальних гарантій населення. Організація фінансового забезпечення соціальної сфери. Фінанси освіти і науки, охорони здоров'я, соціального страхування і забезпечення.

Тема 13. Державний кредит і державні і борг

Економічна суть і роль державного кредиту. Форми державного кредиту. Державний борг. Внутрішній державний борг. Зовнішній державний борг. Проблеми державного боргу, його границі і порядок обслуговування.

Програма
до кваліфікаційного екзамену
з дисципліни «Бюджетна система»

Тема 1. Сутність та роль бюджету держави

Соціально-економічна сутність бюджету держави. Функції бюджету Бюджет як централізований фонд грошових коштів держави, його характерні риси. Призначення і роль бюджету держави у суспільстві. Бюджетна політика. Бюджетний механізм.

Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план держави

Бюджет – основний фінансовий план держави, його сутність та складові елементи Правовий характер бюджету як фінансового плану, його чинники. Поняття бюджетної класифікації. Завдання, принципи і методи бюджетного планування та прогнозування. Загальний та спеціальний фонди бюджету.

Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування

Стан бюджету та засади його балансування. Економічна природа, причини виникнення, соціально-економічні наслідки та види бюджетного дефіциту. Управління бюджетним дефіцитом: фінансово-правові та процедурні аспекти. Поняття “фінансування бюджетного дефіциту” та його джерела. Оптимізація бюджетного дефіциту: фіскальні правила та обмеження в бюджетному процесі.

Тема 4. Бюджетна система та бюджетний устрій України

Основи бюджетного устрою та поняття “бюджетна система України”. Принципи побудови бюджетної системи України. Державний бюджет України та його призначення. Місцеві бюджети, їхній склад і призначення. Засади розмежування доходів між окремими ланками бюджетної системи. Засади розмежування видатків між окремими ланками бюджетної системи. Бюджетні права в Україні, їхня характеристика. Бюджетна класифікація.

Тема 5. Бюджетний процес

Характеристика бюджетного процесу в Україні та його стадій. Бюджетне планування, його зміст, завдання, принципи та етапи. Порядок складання проекту Державного бюджету. Розгляд та затвердження Державного бюджету України. Порядок складання, розгляду і затвердження місцевих бюджетів. Організація роботи з виконання бюджетів. Бюджетний розпис, порядок його складання та затвердження. Виконання дохідної і видаткової частини бюджетів. Складання, розгляд та затвердження бюджетної звітності.

Змістовий модуль 2. Доходи та видатки бюджетної системи

Тема 6. Міжбюджетні відносини та система бюджетного вирівнювання

Сутність міжбюджетних відносин та особливості їх організації. Поняття про систему бюджетного вирівнювання. Міжбюджетні трансферти та їх види. Алгоритм розрахунку міжбюджетних трансфертів.

Тема 7. Система доходів бюджету

Соціально-економічна сутність та класифікація доходів бюджету. Джерела та методи формування доходів бюджету. Податкова система та її роль у формуванні доходів бюджету. Податкові надходження. Неподаткові надходження. Доходи від операцій з капіталом. Офіційні трансферти. Організація роботи щодо мобілізації доходів бюджету.

Самостійна робота: *Організація роботи щодо мобілізації доходів бюджету.*

Тема 8. Система видатків бюджету

Соціально-економічна сутність і класифікація видатків бюджету. Бюджетне фінансування, його сутність, форми і методи. Розпорядники бюджетних коштів, їхня класифікація, функції, права та обов'язки. Кошториси бюджетних установ, їхні види та характеристика. Складання, затвердження і виконання кошторисів бюджетних установ. Нормування видатків і види норм.

Змістовий модуль 3. Видатки бюджету на діяльність держави

Тема 9. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку

Функціональне призначення видатків бюджетів на економічну діяльність і основи їхнього планування та фінансування. Бюджетні інвестиції. Бюджетне кредитування економіки. Видатки бюджетів на розвиток промисловості, енергетики і будівництва. Видатки бюджетів на розвиток сільського господарства, мисливства і рибальства. Видатки бюджетів на охорону навколишнього природного середовища. Видатки бюджетів на розвиток інфраструктури країни. Видатки бюджету на науку та інновації.

Тема 10. Видатки бюджету на соціальну сферу та соціальний захист населення

Функціональне призначення, склад видатків бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу, основи їхнього планування та фінансування. Видатки бюджетів на соціальний захист. Видатки бюджету на загальну освіту. Видатки бюджету на підготовку кадрів. Видатки бюджету на охорону здоров'я. Видатки бюджетів на духовний і фізичний розвиток.

Тема 11. Видатки бюджету на оборону та управління

Функціональне призначення і склад видатків бюджету на управління й оборону, основи їхнього планування та фінансування. Видатки бюджету на вищі органи державного управління, органи місцевої влади та місцевого самоврядування. Видатки бюджету на оборону. Видатки бюджету на громадський порядок, безпеку та судову владу. Видатки бюджету на зовнішньополітичну діяльність.

Тема 12. Видатки держави на обслуговування державного боргу

Сутність операцій з обслуговування державного боргу. Планування видатків бюджету на обслуговування державного боргу. Порядок здійснення платежів з

обслуговування державного боргу. Ризики збільшення видатків бюджету на обслуговування державного боргу.

Програма
до кваліфікаційного екзамену
з дисципліни «Податкова система»
Модуль I. Загальна теорія податків і оподаткування

Тема 1. Теоретичні засади побудови податкової системи

Економічна суть податків, їх визначення та ознаки. Виникнення податків і значення у розвитку суспільства. Функції податків та механізм їх реалізації. Принципи сучасної податкової системи України. Види податків та їх класифікаційні відмінності. Податки в системі фінансових відносин. Основні напрями податкового регулювання економіки і соціальної сфери.

Тема 2. Становлення та розвиток податкової системи України

Етапи становлення податкової системи України. Основні тенденції розвитку податкової системи. Зміни у складі податків і зборів. Нормативно-правове регулювання сучасної податкової системи.

Тема 3. Податкова політика та її інструменти

Сутність податкової політики в системі державного регулювання, її цілі та завдання. Принципи формування державної податкової політики. Стратегія і тактика податкової політики. Показники ефективності податкової політики.

Тема 4. Платники податків, їх облік та контроль

Платники податків, податкові агенти. Мета ведення обліку платників і податкових надходжень органами державної фіскальної служби. Права і обов'язки платників податків.

Тема 5. Непрямі податки. ПДВ

Економічна сутність непрямого оподаткування. ПДВ, передумови його виникнення та шляхи розвитку в Україні. Платники податку на додану вартість та їх реєстрація. Умови добровільної та обов'язкової реєстрації платників ПДВ. Об'єкт та база оподаткування, особливості їх визначення в різних галузях.

ПДВ як ціноутворюючий фактор. Методика включення податку до ціни товарів, робіт, послуг. Порядок обчислення податку на додану вартість. Ставки податку на додану вартість. Сутність нульової ставки. Пільги з податку на додану вартість. Пільги для окремих товарів, робіт і послуг. Пільги для окремих суб'єктів. Спрямованість пільг і їх дія.

Порядок обчислення ПДВ: податкове зобов'язання, податковий кредит, податок на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету. Відшкодування ПДВ.

Облік податку у платників (податкова накладна, книга обліку придбаних, проданих товарів, робіт, послуг). Порядок ведення бухгалтерського (податкового) обліку ПДВ.

Порядок і строки сплати податку на додану вартість. Декларування податку на додану вартість, зміст декларації, порядок її складання й подання до податкової інспекції. Терміни подання декларацій.

Тема 6. Акцизний податок

Особливості акцизного оподаткування в Україні. Платники акцизного податку, об'єкт та база оподаткування. Групи підакцизних товарів і ставки акцизного податку. Оподаткування акцизним податком імпортованих та експортних товарів. Особливості визначення бази оподаткування по підакцизних товарах, що вироблені в Україні та по товарах, імпортованих на митну територію України.

Методика обчислення сум акцизного збору, що підлягають сплаті до бюджету. Документальне оформлення акцизного податку, порядок складання розрахунку акцизного збору. Особливості маркування підакцизних товарів марками акцизного податку. Порядок придбання та використання акцизних марок. Зміст нульової ставки акцизного податку.

Тема 7. Мито, митні збори

Розвиток мита в світі та його значення в податкових системах. Митно-тарифна політика держави та її вплив на економічну незалежність держави, захист вітчизняного товаровиробника. Організація митної справи: митна територія та митний кордон, митний контроль, ввезення, вивезення та транзит товарів, митна декларація і декларанти. Досвід окремих країн світу та України в регулюванні зовнішньої торгівлі за допомогою мита.

Єдиний Митний тариф України. Види мита, їх відмінності та умови застосування: адвалорне, комбіноване, специфічне, сезонне мито, антидемпінгове тощо.

Платники та об'єкт справляння мита. Нарахування та справляння мита, порядок сплати. Вивізне та транзитне мито. Використання пільг для юридичних і фізичних осіб. Справляння мита та порядок його перерахування до бюджету. Інші митні доходи держави. Митний збір.

Тема 8. Податок на прибуток підприємств

Прибуткове оподаткування в Україні. Податок на прибуток підприємств. Роль податку на прибуток у формуванні Державного бюджету України.

Платники податку на прибуток, об'єкт оподаткування. Порядок визначення оподатковуваного прибутку, його економічний зміст і грошове вираження об'єкта оподаткування. Формування доходів і витрат. Порядок коригування фінансового результату до оподаткування.

Доходи і витрати підприємства. Різниці, які виникають при нарахуванні амортизації. Групи об'єктів амортизації. Порядок визначення вартості об'єктів амортизації. Ставки податку. Звільнення від оподаткування.

Тема 9. Податок на доходи фізичних осіб

Податок на доходи фізичних осіб як форма індивідуального прибуткового оподаткування, його місце в системі оподаткування населення. Платники податку. Доходи, що включаються до суми річного оподатковуваного доходу. Доходи, що не включаються до сукупного річного оподатковуваного доходу. Визначення об'єкту

оподаткування. Класифікація видів доходів і категорій платників податку. Податкова соціальна пільга. Ставки податку на доходи фізичних осіб. Переваги і недоліки пропорційних, прогресивних та регресивних ставок податку.

Податкова знижка. Умови її застосування.

Особливості оподаткування іноземних громадян, доходів від отриманої спадщини, продажу об'єктів рухомого і нерухомого майна. Декларація про доходи, терміни її подання в податкові органи. Проведення обчислення сум податку за сукупним річним доходом, перерахунки податку з доходів фізичних осіб.

Відповідальність платників за своєчасність подання декларації та її достовірність, штрафні санкції за порушення податкового законодавства.

Тема 10. Екологічне оподаткування

Екологічний податок як форма прямого оподаткування. Платники, об'єкт та база оподаткування. Ставки податку за викиди в атмосферне повітря, за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти, за розміщення відходів та утворення радіоактивних відходів.

Тема 11. Рентна плата

Основні засади і цілі встановлення платежів за ресурси, їх види. Державна власність на ресурси як основа отримання державою доходів за їх використання. Принципи встановлення плати за ресурси: обов'язковість і однократність. Плата за ресурси як інструмент впливу на економне та раціональне використання таких.

Плата за спеціальне використання лісових ресурсів. Лісовий дохід, його сутність і призначення. Державний лісовий фонд і порядок його використання. Види лісового доходу. Плата за заготівлю деревини на пні, ознаки її диференціації. Порядок видачі дозволу на рубку деревини, лісорубний ордер і білет. Плата за другорядні лісові користування та інші види лісового доходу.

Збір за спеціальне використання води, його платники. Види водокористування, за які встановлюється плата. Збір за використання води, нарахований різними водокористувачами за використання наземних та поверхневих вод. Лімітування забору води і побудова тарифів плати за забір води. Строки сплати та звітність платників. Плата за використання прісних водних ресурсів підприємствами гідроенергетики, водного транспорту та риборозвідними господарствами.

Збір за користування радіочастотним ресурсом України: платники, об'єкт і база оподаткування. Діапазон радіочастотного ресурсу та ставки за нього.

Плата за користування надрами. Перелік ресурсів, видобування яких включається та не включається до об'єкта оподаткування. Плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин. Порядок розрахунку вартості одиниці відповідного виду видобутої корисної копалини. Ставки плати за користування надрами для видобування корисних копалин. Порядок надання податкових розрахунків.

Тема 12. Податки на майно

Майнове оподаткування і його значення за сучасних умов. Види майнового оподаткування. Розвиток майнового оподаткування у світі та об'єктивна необхідність впровадження й удосконалення майнових податків в Україні.

Податок на майно підприємств та на нерухоме майно громадян: платники, об'єкти оподаткування, ставки та порядок визначення податку, механізм сплати.

Транспортний податок, його платники. Види транспортних засобів, що підлягають оподаткуванню. Ставки податку. Порядок сплати податку юридичними і фізичними особами. Звітність підприємств щодо податку з власників транспортних засобів, її перевірка.

Плата за землю як інструмент раціонального використання земельних угідь і регулювання розміщення виробництва та населення в регіональному розрізі. Суть плати за землю – його форми. Відмінності у сплаті податку власниками і користувачами землі та орендарями.

Суб'єкти та об'єкти плати за землю. Документи, якими підтверджується площа земельної ділянки, що підлягає оподаткуванню, та грошова оцінка землі.

Земельний податок із земель сільськогосподарського призначення. Порядок встановлення ставок податку. Нарахування податку, порядок і строки його сплати, санкції за порушення податкового законодавства.

Земельний податок за землі не сільськогосподарського призначення. Порядок встановлення ставок податку. Розрахунки з бюджетом: порядок і строки сплати, санкції за несвоєчасність розрахунків з бюджетом.

Пільги по платі за землю. Особливості внесення орендної плати за землю. Звітність та податковий облік плати за землю. Контроль за сплатою земельного податку.

Тема 13. Спеціальні податкові режими. Єдиний податок

Сфера застосування спеціальних податкових режимів, необхідність їх впровадження. Мета впровадження та значення спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, її сутність. Переваги та недоліки зазначеної системи оподаткування. Етапи становлення спрощеної системи в Україні.

Єдиний податок: суть та обмеження щодо переходу на спрощену систему оподаткування. Особливості оподаткування єдиним податком юридичних та фізичних осіб, їх відмінності. Порядок переходу суб'єктів підприємництва на спрощену систему оподаткування. Групи платників єдиного податку. Ставки єдиного податку за групами платників.

Податковий облік операцій при застосуванні спрощеної системи оподаткування. Документооборот з відображення операцій за спрощеною системою оподаткування (порядок ведення книги обліку доходів і витрат).

Тема 14. Спеціальні податкові режими для сільськогосподарських товаровиробників

Об'єкт та база оподаткування для сільськогосподарських товаровиробників – платників 4 групи єдиного податку. Ставка податку. Порядок та строки нарахування та сплати податку.

Тема 15. Система податкового контролю

Види відповідальності за порушення податкового законодавства. Податкові перевірки та способи їх проведення.

Програма
до кваліфікаційного екзамену
з дисципліни “Банківські операції”

Тема 1. Види банків і порядок їх створення в Україні

Уявлення про суть банку з позиції його історичного розвитку. Період зародження банку і банківської справи. Умови переростання кредитора в банк. Реорганізація банків та їх ліквідація: види, вимоги та порядок.

Банк як головна складова фінансово-кредитної системи. Види та класифікація банків. Банківські об'єднання. Банки другого рівня банківської системи України та організаційні основи їх функціонування.

Створення та державна реєстрація банківських установ. Документи, які подаються до територіального управління НБУ для державної реєстрації банку. Відокремлені структурні підрозділи банку. Порядок реєстрації представництв іноземного банку. Форми і порядок реорганізації банківських установ. Ліцензування банківської діяльності. Вимоги до отримання банківської ліцензії та умови її відкликання

Тема 2. Організація діяльності комерційного банку

Організаційна структура та управління банком. Функціональна, дивізійна та матрична структура банку. Функції та компетенція загальних зборів учасників банку, наглядової ради, правління (ради директорів), ревізійної комісії, служби внутрішнього аудиту та постійно діючих комітетів.

Сутність, основні принципи організації банківських операцій, їх класифікація. Взаємодія структурних підрозділів банку при виробництві і продажу банківських послуг.

Тема 3. Операції банків з формування ресурсів комерційного банку

Економічна характеристика та джерела формування банківських ресурсів, їх класифікація. Власний капітал банку, його структура, джерела формування, функції та значення. Методики розрахунку капіталу банку (балансовий, регулятивний та економічний). Достатність капіталу банку. Фактори, що визначають достатність капіталу банку. Основні критерії і стандарти оцінки власного капіталу банку згідно з вимогами Базельської угоди. Показники нормативів капіталу для банків України.

Тема 4. Операції банків з обслуговування платіжного обороту

Основи організації грошових розрахунків у народному господарстві. Характеристика платіжного обороту. Готівкові та безготівкові розрахунки.

Суть і принципи організації безготівкових розрахунків. Системи законодавча база розрахунків в Україні. Відкриття і ведення банківських рахунків. Характеристика різних видів рахунків.

Форми та способи безготівкових розрахунків, сфера використання і порядок проведення розрахункових операцій. Особливості оформлення розрахункових документів та порядок їх приймання і виконання банками: розрахунки із застосуванням платіжних доручень та платіжних вимог-доручень; порядок здійснення розрахунків чеками та акредитивами; примусове та договірне стягнення

(списання) коштів. Особливості розрахунків за допомогою систем дистанційного обслуговування. Міжбанківські розрахунки в Україні. Необхідність і види міжбанківських розрахунків. Здійснення міжбанківських розрахунків через систему електронних платежів.

Тема 5. Операції з готівкою

Організація готівкових грошових розрахунків. Суть і принципи організації готівкових грошових розрахунків.

Загальна характеристика касових операцій банку. Загальні положення та вимоги до касових операцій банку. Касові операції та планування касових оборотів банку: організація касової роботи в банках, підрозділи для проведення касових операцій, режими функціонування приходних та видаткових кас.

Касові операції банків з клієнтами. Види та порядок оформлення касових операцій. Приймання та видача готівки з каси банку. Загальні вимоги до організації діяльності банків з перевезення готівки та інших цінностей. Особливості зберігання грошових коштів у банку. Порядок вилучення з обігу та передавання для дослідження сумнівних банкнот та монет.

Тема 6. Операції банків з пластиковими картками

Поняття, види та характеристика банківських платіжних карток. Особливості впровадження Національної платіжної системи масових електронних платежів.

Основні учасники системи карткових розрахунків, їх права та обов'язки.

Порядок видачі та обслуговування платіжних карток. Здійснення касових операцій із застосуванням платіжних карток. Здійснення касових операцій через банкомати. Особливості виплати заробітної плати з використанням платіжних карток.

Тема 7. Депозитні операції

Нормативно-правове регулювання депозитних операцій в Україні. Види залучених ресурсів банківських установ. Депозитні вклади як основне джерело залучення банком фінансових ресурсів. Класифікаційні ознаки вкладних операцій комерційних банків. Основні складові депозитної угоди. Методи нарахування відсотків за депозитними вкладками.

Тема 8. Операції з надання та погашення кредитів

Організація окремих видів кредитних операцій банків: короткострокові кредити юридичним особам; овердрафт. Загальні положення про кредитування фізичних осіб. Класифікація споживчих кредитів. Особливості кредитування малого та середнього бізнесу. Міжбанківське кредитування.

Тема 9. Операції з векселями

Характеристика та види векселів. Визначення векселя з позиції боргового зобов'язання та платіжного документа. Характеристика вексельного обігу. Визначення місця банків при обслуговуванні векселів. Розподіл операцій банків з векселями на власні, де банки є емітентами боргового зобов'язання, та клієнтські. Кредитні операції банків з векселями. Урахування векселів. Вексельне перерахування та вексельна переадресація.

Тема 10. Операції з цінними паперами

Характеристика фінансового ринку та видів банківської діяльності на фондовому ринку. Характеристика видів діяльності банків на ринку цінних паперів: операції з випуску та обігу цінних паперів, комісійна та комерційна діяльність з цінними паперами, послуги щодо зберігання цінних паперів, депозитарний облік та ведення рахунків за операціями з паперами тощо.

Емісійні операції банків з цінними паперами: сутність, мета проведення. Інвестиційні операції з цінними паперами.

Модуль 2. Інвестиційні, валютні та інші операції комерційного банку. Забезпечення фінансової стійкості банку.

Тема 11. Інвестиційні операції

Економічна сутність і форми інвестицій. Поняття та структура інвестицій. Основи правового регулювання інвестиційної діяльності. Місце банків в інвестиційній активності суспільства. Інвестування шляхом кредитування. Оцінка інвестиційних проектів, аналіз доцільності й ефективності інвестування. Довгострокове кредитування інвестиційних проектів. Інвестиційний ризик.

Тема 12. Операції банків з іноземною валютою

Економічні та організаційні основи здійснення валютних операцій. Валютні цінності та валютний ринок. Види та учасники валютного ринку. Класифікація валютних операцій. Операції банків з купівлі-продажу валюти на умовах “спот”. Порядок визначення крос-курсів при прямому і зворотному котируваннях. Валютні форвардні угоди: сутність і цілі. Порядок розрахунку форвардної маржі та ефективності форвардних операцій. Валютний своп як різновид форвардної операції.

Порядок відкриття та ведення валютних рахунків юридичних осіб-резидентів та представництв юридичних осіб-нерезидентів в уповноважених банках. Відкриття та обслуговування рахунків в іноземній валюті фізичних осіб.

Тема 13. Операції з надання банківських послуг

Лізингові операції. Сутність та економічне значення лізингу. Класифікація видів лізингу та принципи розвитку лізингового бізнесу. Види лізингових платежів та методика їх розрахунку. Ризики лізингових операцій.

Факторингові операції. Основні поняття та елементи факторингу. Класифікаційна характеристика видів та форм факторингу. Механізм здійснення факторингової операції. Факторинг у зовнішньоекономічній діяльності. Вартість факторингової послуги. Ризики, що виникають при здійсненні факторингової операції.

Форфейтинг. Основні поняття та елементи форфейтингу. Механізм здійснення та вартість форфейтингової операції. Ризики, пов'язані зі здійсненням форфейтингової операції.

Гарантійні послуги банків. Посередницькі, консультаційні та інформаційні послуги. Довірчі (трастові) послуги. Організація послуг щодо зберігання цінностей у банку.

Тема 14. Операції із забезпечення фінансової стійкості банку

Сутність фінансової стійкості комерційного банку та способи її забезпечення.

Ліквідність та платоспроможність банку. Оцінка ресурсної бази банку з позицій ліквідності та забезпеченості потреб банку в ліквідних коштах.

Основні підходи до управління банківськими ризиками. Поняття та мета процесу управління банківськими ризиками. Формування та розподіл прибутку банку.

Програма
до кваліфікаційного екзамену
з дисципліни “Бухгалтерський облік і звітність в комерційних банках”
Змістовий модуль I. Загальнотеоретичні засади організації бухгалтерського обліку у банках

Тема 1. Суть, завдання та організація бухгалтерського обліку в банках

Роль бухгалтерського обліку в управлінні банком. Суть та цілі бухгалтерського обліку в банках. Регулювання і функції бухгалтерського обліку. Принципи бухгалтерського обліку. Сутність і види господарського обліку. Характеристика окремих видів бухгалтерського обліку у банках. Організація бухгалтерського обліку в банках. Методи бухгалтерського обліку. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, особливості їх використання в банківських установах. Облікова політика банку. Основні характеристики фінансових звітів. Загальна характеристика обліково-операційної роботи в банках. Первинні документи, реєстри синтетичного та аналітичного обліку

Тема 2. Об'єкти бухгалтерського обліку. Суть рахунків бухгалтерського обліку.

Групи об'єктів комерційних банків. Характеристика господарських засобів банків та джерел їх утворення. Поняття бухгалтерського рахунка. Класифікація бухгалтерських рахунків. Зміст балансових і позабалансових рахунків. Будова активних і пасивних рахунків. Структура активно-пасивних рахунків. Вимірники обліку.

Тема 3. План рахунків бухгалтерського обліку в банках і принципи його побудови

Основні положення Плану рахунків у банку. Принципи побудови плану рахунків банку. Нові можливості Плану рахунків. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку. Структура Плану рахунків в комерційному банку. Головні параметри аналітичного та синтетичного обліку. Операційна діяльність банку. Метод подвійного запису, рахунок, система відображення інформації в бухгалтерському обліку: економічні ресурси – активи, капітал – пасиви. Система рахунків фінансового обліку.

Тема 4. Бухгалтерський баланс банківської установи

Мета складання фінансової звітності у банках. Класифікація фінансової звітності банківських установ. Методика складання балансу комерційних банків. Взаємозв'язок балансу із планом рахунків банківських установ. Види балансів, які складаються банками.

Тема 5. Параметри і форми аналітичного і синтетичного обліку

Зміст синтетичного і аналітичного обліку. Взаємозв'язок синтетичних і аналітичних рахунків банківських установ. Регістри синтетичного і аналітичного обліку комерційних банків. Первинні банківські документи. Документооборот.

Реєстри аналітичного і синтетичного обліку.

Модуль 2. Бухгалтерський облік банківських операцій

Тема 6. Облік статутного капіталу банку

Система рахунків для обліку статутного капіталу банку. Облік операцій з формування статутного капіталу банку. Характеристика та призначення рахунків на яких ведеться облік операцій з акціями та іншими цінними паперами. Облік приватизаційних паперів. Особливості обліку операцій при купівлі власних акцій в акціонерів та їх подальший продаж. Облік емісії акцій.

Тема 7. Кореспондентські відносини між банківськими установами

Загальні правила розрахунків між банками. Особливості обліку міжбанківських відносин. Організація та облік операцій за міжбанківськими розрахунками. Облік міжбанківських розрахунків за прямими кореспондентськими угодами. Облік міжбанківських розрахунків через систему електронних платежів. Облік міжбанківських розрахунків через внутрішньобанківську платіжну систему. Правила відкриття кореспондентських рахунків. Відмінності обліку кореспондентських рахунків в комерційних банках та НБУ. Облік лоро та ностро рахунків.

Тема 8. Поточні рахунки клієнтів

Характеристика грошового обігу та платіжних інструментів клієнтів банку. Сутність безготівкових розрахунків. Основні принципи організації безготівкових розрахунків. Основні операції, які проводяться по поточних, розрахункових та субрахунках. Порядок відкриття банками рахунків клієнтів та використання коштів за цими рахунками. Порядок укладання угоди на розрахунково-касове обслуговування клієнтів.

Тема 9. Розрахункові операції комерційних банків

Види безготівкових розрахунків, що проводяться банківськими установами. Облік і контроль розрахунків платіжними дорученнями і за допомогою акредитиву. Реєстрація рахунків, які сплачуються з акредитивів. Перевірка документів, що приймаються до оплати. Облік операцій з чековими книжками. Операції по примусовому списанню коштів. Правила відкриття кореспондентських рахунків. Відмінності обліку кореспондентських рахунків в комерційних банках та НБУ. Облік операцій при розрахунках платіжними дорученнями, платіжними вимогами-дорученнями, платіжними вимогами, розрахунковими чеками. Облік операцій при розрахунках акредитивами.

Тема 10. Облік касових операцій комерційних банків

Організація касової роботи. Рахунки обліку готівкових коштів їх характеристики та призначення. Облік прибуткових та видаткових касових операцій. Облік операцій вечірніх кас. Облік операцій з прийому готівкових платежів від населення. Інкасація грошової виручки. Емісійні операції комерційних банків та їх облік. Обслуговування фізичних осіб за допомогою банкомата, облік цих операцій. Особливості обліку операцій з готівковою іноземною валютою. Ревізія цінностей.

Тема 11. Облік і документальне оформлення операцій по довго- і короткостроковому кредитуванню

Види банківських кредитів. Документальне оформлення видачі кредиту. Загальні принципи відображення у обліку кредитних операцій. Характеристика балансових рахунків кредитних операцій. Кредитування юридичних осіб. Кредитування фізичних осіб. Організація обліку погашення кредиту та процентів за користування кредитом. Поняття “овердрафт”. Відображення у системі обліку операцій з овердрафтом та доходів по таких операціях. Облік формування і використання резервів, списання та повернення раніше списаних безнадійних активів у комерційних банках.

Тема 12. Облік основних засобів, нематеріальних активів та матеріалів

Документальне забезпечення обліку основних засобів, нематеріальних активів та матеріалів. Облік надходження, переоцінки та ремонту основних засобів. Облік зносу основних засобів. Облік їх вибуття – ліквідації, реалізації, безоплатної передачі. Облік основних засобів прийнятих банком під заставу наданого кредиту. Відображення в обліку результатів інвентаризації основних засобів і нематеріальних активів. Облік нематеріальних активів. Облік МШП та господарських матеріалів.

Тема 13. Облік депозитних операцій комерційних банків

Види банківських депозитів. Визнання, оцінка й класифікація зобов’язань банку та характеристика рахунків для їх обліку. Загальні правила нарахування процентів по депозитах. Облік операцій по прийому та погашення депозитів від юридичних осіб. Облік операцій по прийому та погашення депозитів від населення. Облік видатків та доходів по операціях з депозитами до запитання.

Тема 14. Облік валютних операцій

Організація обліку операцій в іноземній валюті. Загальні вимоги до обліку операцій в іноземній валюті. Оформлення і облік операцій в іноземній валюті. Поточні рахунки в іноземній валюті, їх характеристика. Особливості роботи з готівковою іноземною валютою та платіжними документами в іноземній валюті. Бухгалтерський облік операцій з використанням платіжних карток.

Тема 15. Облік операцій із цінними паперами

Поняття і класифікація цінних паперів і операцій з ними. Облік операцій з цінними паперами. Особливості відображення операцій з цінними паперами на рахунках комерційного банку. Облік вкладень банку в цінні папери. Облік цінних паперів, емітованих банком. нарахування доходів (витрат) за операціями з цінними паперами. Особливості відображень в бухгалтерському обліку операцій з векселями, за операціями РЕПО.

Тема 16. Облік лізингових операцій банку

Економічна суть лізингу. Облік операцій з фінансового лізингу. Облік фінансового лізингу на балансі лізингодавця. Облік фінансового лізингу на балансі лізингоодержувача. Облік операцій з оперативного лізингу. Продаж необоротного активу з укладенням угоди про його одержання продавцем у лізинг.

Тема 17. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності банків

Доходи і витрати банку як об'єкти обліку. Правила обліку та класифікація рахунків обліку доходів та витрат банку. Бухгалтерський облік доходів і витрат банку. Облік фінансового результату діяльності банку і розподілу прибутку.

Тема 18. Звітність комерційного банку

Цілі і призначення форм звітності. Якісні характеристики фінансових звітів, організація їх підготовки та подання. Склад, зміст та методика складання балансу. Методика складання звіту про фінансові результати. Методика складання звіту про рух грошових коштів. Звіт про Власний капітал.

Тема 19. Внутрішньобанківських аудит

Суть та мета внутрішньобанківського контролю як форми аудиту у банках. Принципи організації внутрішньобанківського аудиту. Особливості проведення внутрішньобанківського аудиту окремих видів операцій. Види внутрішньобанківського контролю. Попередній контроль. Подальший контроль.

Рекомендована література
для підготовки до кваліфікаційного екзамену
з дисципліни “Фінанси”

Основна

1. Глущенко А.С. Фінанси: навчальний посібник. – Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2014. – 190 с.
2. Данілов О.Д., Фінанси підприємств у запитаннях та відповідях / О.Д. Данілов, Т.В. Паєнтко. - ВКК «Центр навчальної літератури, 2013.
3. Корпоративні фінанси: навч. посіб. / Ковальчук Н.О., Е.О. Юрій. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2019. 440 с.
4. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія): Навч. посібник. – 5-те вид. , доп. і перероб. - К.: КНЕУ, 2014. – 240 с.
5. Фінанси: Навчальний посібник в 2-х частинах/ [Баранова В.Г., Волохова І.С., Хомутенко В.П. та ін.] за заг. ред. Баранової В.Г. – Одеса: Атлант, 2015. – ч.1. – 344с
6. Фінанси: навч. Посібник / Кремень О.І. «Центр навчальної літератури». – 2018. – 412 с.
7. Фінанси територіальних громад: Навчальний посібник Л.С. Гаватюк, А.Г.Корбутяк Н.Я. Сокровольська, Е.О. Юрій. Чернівці 2019.
8. Фінанси: [підручник] / [І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій та ін.]; за ред. І.О. Лютого. – К.: Вид-во Ліра-К, 2017. – 728 с
9. Шкварчук Л.О. Вступ до фаху «Фінанси, банківська справа та страхування»: навчальний посібник. – Львів: Простір-М, 2019.-232 с.
- 10.Ярошевич Н.Б. Фінанси: Навчальний посібник / Н.Б.Ярошевич, І.Ю. Кондрат, М.В.Ливдар- Львів: Видавництво “Простір-М”, 2018. -298с.

Інформаційні ресурси

1. Бюджетний моніторинг: <http://www.ibser.org.ua/monitoring/byudzhetnyy-monitoring-analiz-vykonannya-byudzhetu-za-2020-rik><http://ukrlibrary.org> –
2. Національна парламентська бібліотека - <http://buklib.net>
Державна казначейська служба України (офіційний сайт):
<https://www.treasury.gov.ua/ua>

Рекомендована література
для підготовки до кваліфікаційного екзамену
з дисципліни «Бюджетна система»

Основна література:

1. Бюджетна система : навчальний посібник. Друге видання, перероблене і доповнене / І.Л. Шевчук, В.О. Черепанова, Т.О. Ставерська / – Харків : Видавець Іванченко І. С., 2015. – 284 с
2. Говорушко Т.А. Бюджетна система. навч. посіб. / Т.А. Говорушко. – Львів «Магнолія 2006», 2014. – 296 с.
3. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: Навчальний посібник / [За заг. ред. В. В. Зубенка]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-ІІ) впровадження». – К., 2017. – 184 с
4. Федосов В.М. Бюджетна система: підруч. / В.М. Федосова, С.І. Юрія – К: Центр учбової літератури, Тернопіль: Екон. думка, 2012. – 871 с.
5. Юрій С.І. Бюджетна система: підруч. / С.І. Юрія, В.Г. Дем'янишина, О.П. Кириленко. – Тернопіль: ТНЕУ, 2013. – 624 с.
6. Юшко С.В. Бюджетна система: підручник / С.В. Юшко. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2018. – 384 с.
7. Ярошевич Н.Б. Бюджетна система: Практикум: Навчальний посібник / Н.Б.Ярошевич, І.Ю.Кондрат, А.І.Якимів- Львів.: «Новий Світ-2000», 2019.-400 с.

Допоміжна література

8. Бюджетна система. Практикум: навч. посіб. [Електронний ресурс] / За наук. ред. проф. В. М. Федосова. — [Кондратюк С. Я., Жибер Т. В., Коломієць Г. Б. та ін.] — К.: КНЕУ, 2015. — 454 [2] с
9. Дем'янишин В.Г. Теоретична концептуалізація і практична реалізація бюджетної доктрини України: [монографія] / Дем'янишин В.Г. - Тернопіль: ТНЕУ, 2013. - 496 с.
10. Ситник Н.С., Стасишин А.В. Бюджетна система в схемах і таблицях : навчальний посібник. – Львів. : Вид-во «Апріорі», 2017. – 180 с.

Інформаційні ресурси

11. <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
12. <http://www.ukrstat.gov.ua>. Офіційний сайт Державного комітету статистики України
13. <http://www.minfin.gov.ua> Офіційний сайт Міністерства фінансів України

Рекомендована література
для підготовки до кваліфікаційного екзамену
з дисципліни «Податкова система»

Основна:

1. Єдина база податкових знань Електронний ресурс www.sts.gov.ua
2. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. № 2756 - VI . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
3. Митний кодекс України від 07.06.2012 р. № 4915-VI із змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 44-45, № 46-47, № 48, ст.552.
4. Варналій З.С., Романюк М.В.. Податкова система: [підручник]. К.: Знання України, 2019. – 567 с.
5. Податкова система: Навчальний посібник / [Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.]; за ред. В.Г. Баранової. – Одеса: БМВ, 2014. – 344 с.
6. Податкова система: навчальний посібник / І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик, М. О. Слатвінська [та інш.] / ред. І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.
7. Податкова система : навч.-метод. посіб. для сам ост. вивч. дисц./ - Хлівний В.К. – К. – КНЕУ. – 2014. – 372 с.
8. Прокопенко І.А., Панура Ю.В., Іванишина О.С., Тучак Т.В., Смірнова О.М. Податкова система : навч. посіб. К. : Кондор, 2015. 698 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://sfs.gov.ua/nk/> - Сайт державної фіскальної служби
2. www.oblik2day.com – Світ бухгалтерського обліку
3. www.ebk.net.ua – електронна бібліотека

Рекомендована література

для підготовки до кваліфікаційного екзамену

з дисципліни “Банківські операції”

1. Андреева О. В. Банківська система: навчально-методичний посібник для самостійної та індивідуальної роботи студентів економічних спеціальностей денної та заочної форм навчання / О. В. Андреева – К. : ДЕТУТ, 2015. – 183 с.
2. Банківська система: навчальний посібник / [Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О.] ; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 580 с
3. Банківські операції [текст]: навч.посіб./ Н.І.Демчук, О.В. Довгаль, Ю.П.Владика– Дніпро: Пороги, 2017. - с.
4. Копилук О.І. Банківські операції : навчальний посібник / О.І. Копилук, О.М. Музичка. – Вид-во: ЦУЛ. – 2012. – 500 с.
5. Коцовська Р.Р. Банківські операції : навчальний посібник / Р.Р. Коцовська, О.П. Павлишин, Л.М. Хміль. Вид-во: ЦУЛ. – 2013. – 326 с.
6. Прасолова С.П. Банківські операції /С.П. Прасолова, О.С. Вовченко. – 2013. – Вид-во ЦУЛ. 568 с.

Додаткова

7. Банківські операції [Текст] : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України” ; [уклад. С. В. Башлай]. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2012. – 142 с.
8. Банківські операції. За ред. А.М.Мороза, К.: КНЕУ, 2013 – 433с.
9. Довгань Ж.В. Фінансовий менеджмент у банку: Навч. посібник. Тернопіль: економічна думка, 2012. – 306 с.
10. Мещеряков А.А. Організація діяльності комерційного банку. Навч. посіб. – Центр учбової літератури, 2013. - 608 с.
11. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент у банку: Підручник. – 2-ге вид. – К.: КНЕУ, 2013. - 468 с.
12. Прасолова С. П. Банківські операції [текст] : навч. посіб. та практ. / С. П. Прасолова, О. С. Вовченко– К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 568 с.
13. Рябініна Л.М., Няньчук Н.Ю., Ухлічева Л.І. Банківські операції: навчальний посібник. / за ред. Рябініної Л.М. - Одеса: ОДЕУ, 2011. – 536 с.

Інформаційні ресурси:

Закон України «Про банки і банківську діяльність»
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
Офіційний сайт НБУ: <https://www.bank.gov.ua/control/uk/index>
Аналітичний огляд банків України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
<http://www.Bankografo.com.ua>.

Рекомендована література
для підготовки до кваліфікаційного екзамену
з дисципліни “Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках”

Основна

1. Васюренко О.В. Облік і аудит в банках : навчальний посібник / О.В. Васюренко. – Електронний ресурс: Режим доступу: <http://westudents.com.ua/knigi/48-oblk-audit-u-bankah-vasyurenko-ov-.html>
2. Коренєва О.Г., Маслак Н.Г., Слав'янська Н.Г. та ін. Облік у банках: підручник. Суми, Університетська книга, 2020
3. Литвин Н. Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ) [Текст] : підручник/ Н. Б. Литвин. – [2-ге вид., доп. і перероб.]. – К. : «Центр учбової літератури», 2017. – 676 с
4. Облік у банку [Текст]: підручник / О.Г. Коренєва, Н.Г. Маслак, Н.Г. Слав'янська та ін. – Суми: Університетська книга, 2012. – 668 с.
5. Облік і аудит у банках: Підручник / А.М. Герасимович, Л.М. Кіндрацька, Т.В. Кривов'яз та ін.; за ред. проф. А.М. Герасимовича. Вид. 4-ге, доп. і перероб. – К.: КНЕУ, 2014.
6. Фурсова В. А. Облік у банках [Електронний ресурс]: навч. посіб.: в 2 ч. / В.А. Фурсова, Ю. Ю. Діденко, Н. О. Бондар. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М.С.Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2016. – Ч.1. – 82 с.
7. Фурсова В. А. Облік у банках: навч. посіб.: в 2 ч. /В.А. Фурсова, Ю.Ю. Діденко, Н. О. Бондар. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2018. – Ч.2. – 86 с.

**Забезпечення матеріалів до
комплексного екзамену**

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=436-15>
 2. Бюджетний кодекс України від 8.07.2010 р. № 2542-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
 3. “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-xiv>
 4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013р. [Електронний ресурс]. – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
 5. План рахунків бухгалтерського обліку банків України : Постанова Правління Національного банку України від 18.12.2017 р. № 132 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0918-04>
 6. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/l
 7. «Про банки і банківську діяльність» : Закон України від 7.12.2000 №2121-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
 8. Правила ведення аналітичного обліку в банках України, затверджені постановою Правління НБУ від 16.06.2005 р. № 221. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0719-05>
 9. План рахунків бухгалтерського обліку банків України : Постанова правління НБУ від 11.09.2017 № 89.
 10. “Про страхування” : Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР // ВВР. – 1996. - № 18. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>
-